

Begunska MLADINA

Leto 2. — Lienz, 27. 11. 46 — Štev. 7

Jutranje in večerne molitve

ikdar ne bom začel ali končal dneva, ne da bi povzdignil svoje misli in svojega sreča k Bogu. Če ne moram moliti mnogo, bom molil malo, toda molil bom. To sem sklenil in bom to tudi držal.

Zjutraj je treba biti uren. Premislil bom, kako se moram vesti čez dan; svojim sklepom bom zvest za vsako ceno. Ko se oblačim, ko grem po cesti, ko grem na delo, me nič ne ovira, da ne bi molil sam pri sebi, dvigal duše k Bogu in se priporočal božji Materi, naj bo z mano, da dobro preživim dan.

Jutranja molitev mi bo pomagala, da bom tudi čez dan združen z Bogom, tudi med delom, tudi med učenjem. Delo in učenje zaradi tega ne bo nič trpelo. Imelo bo še večjo vrednost, ker bo posvečeno in plemenitejno.

Zvečer imam navadno več časa. Res sem.

često močno utrujen. Toda kaj je pet minut v primeri s 1440 minutami vsega dneva? Kdo mi verjame, da jih med tem poldrugim tisočem minut ne najdem pet, deset, pet = najst minut za molitev?

Opravil bom večerno molitev. Navadno skupaj s svojimi učenci v taboriščni kape-
li in še v družini. Če v naši družini še ni te lepe navade, jo bom skušal vpeljati, če pa je, bom vse storil, da se ohrani.

Mirko Kunčič:

MOLITEV

O Bog, ki si sonce,
o Bog, ki si luč,
o Bog, ki si ogenj,
daj narodu ključ
do skritih zakladov,
do srečnejših zvezd,
obvaruj ga besov,
prižgi blagovest
mu cvetne nedelje,
velike noči,
ublaži mu rane
teh žalostnih dni

OČETOVA LJUBEZEN

čevljarju je umrla žena. Zapustila mu je sedmero otrok. Ko je to zvedela bogata graščakinja, je stopila do čevljarja in se ponudila, da vzame enega otroka za svojega.

Čevljar se je razveselil in začela sta izbirati.

Pri najstarejšem sinčku je dejal oče: "Ivančka ne dam, ker je prvenček."

Pri drugem je menil: "Božidarčka je

imela mama najrajši."

"Anica se v šoli najboljše uči."

"Milica je rajnici najbolj podobna..."

Tako je našel čevljar pri vsakem otroku pomislek in izgovor. Pri najmanjšem, ki je še ležal v zibelki, je malo pomislil, potem je pa dejal:

"Tale mi dela največ preglavic, a če preživim druge, preživim še tega ubožčka."

Nagnil se je k detetu in ga srčno poljubil.

Graščakinja je videla, kako težko je bilo očetu. Solze so ji zaigrale v očeh. Ker je bila dobrega srca, je podpirala ubogega čevljarja, pa tudi drugi ljudje so jo posnemali, kolikor so mogli.

Josip Stritar

Ob 110 letnici pisateljevega rojstva .

Veliki mladinski pi-
satelj Josip Stri-
tar se je rodil 6.
marca 1836 v Pod-
smreki na Dolenjskem.
Ljudsko šolo je ob-
iskoval v Vel.La-
ščah. Na zelenih
travnih, kjer je
pasel očetove kra-
ve, je nabral pre-
mного mladostnih
spominov, katere je
zapisal v svojih

knjigah.

Študiral je v Ljubljani in na Dunaju,
kjer je postal profesor. Tam je tudi dol-
ga leta učil na gimnaziji. Nekaj let pred
smrtjo se je preselil v Rogaško Slatino,
kjer je 1.1923. umrl.

Stritar je veliko pisal. Več njegovih
del imamo tudi v naši taboriščni knjižni-
ci. Mogoče znate tudi kakšno njegovo pe-
sem. Njegovo "Mladi vojaki" prinašamo v
današnji številki "Begunske mladine". Vse
njegove pesmi, povesti in igre za otroke
so zbrane v knjigah: Zimski večeri, Jagode,
Pod lipo in Lešniki.

Josip Stritar.

MLADI VOJAKI

Mi smo vojaki-korenjaki!
Kako nas gledajo ljudje,
pa pravijo: To so junaki,
ki se nikogar ne boje!

Velike delamo korake,
pred nami boben ropota,
papi rnate so naše čake
in puške naše iz lesa.

Ko mi vihtimo bridke meče,
ni smrti, ne krvavih ran,
če teče kri iz nosa teče,
kako je lep vojaški stan!

Ko bomo pa kedaj dorastli,
železo bo kar zdaj je les,
ko bodo drugi krave pasli,
vojaki bomo mi zares!

Janez Jalen

Manica in čebelica

vetlolaso, razkodrano Manico je imel oče najraje.

"Le od kod se je vzel ta otročiček," je govoril, "da je tako podobna rajni materi? Se deset let nima, pa poje, kadar je vesela, da nobena pevka na koro ne zna tako."

Dan pred Svečnico je stresla iz napol odprte bele kurjice otrpelo čebelico in se ni mogla načuditi rjavim hlačkam na zadnjih nožicah - na vresju nabranem cvetnem prahu. Dihala je vanjo, dokler ji ni zaplesala na roki. Kako je šele sama plesala, se vrtela in vzklikala. Spustila je čebelico skozi okno, da bi zletela domov v panj. Zjutraj jo je našla na vrtu v snegu, jo prepoznala po cvetno zaprašenih nožicah.

Otrok, ki ni vedel, kaj je smrt, je mislil, da jo bo zopet ogrel. Skoro ji je pošla sapa; nič in nič, še peč ni pomagala.

Manica je zavila ubogo čebelico, v beli cvet, jo obdala z vresjem in jo nesla pokopat v Reber, v najbolj goreč grm vresja za Krniškim robom.

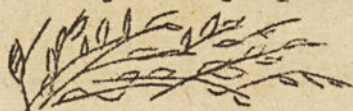
Kako ne boš vesel otroka s takim srcem.

VREMENSKE PREROKBE V USTIH NAŠEGA NARODA.

FEBRUAR SE POS LAVLJA.

Matija svetec je ves led razbil,
našemljeni kurent je prišel po vasi,
slovo zdaj treba dati bo klobasi,
odslej si z delom post bo čas delil.
Zadihal je v dolino topli jug.
Odšel od nas je sveti Valentin,
a pustil ključ je do korenin,
zato zdaj zemljo preobrača plug.

MAREC PRIHAJA.

Kar sušca zeleni,
se rado posuši.

Če sušec vabi vočice na paše zelene,
jih mali traven spet v hleve požene.

Če v sušcu more kmet orati,
bo v malem travnu moral počivati.

Če sušec prah okrog pometa,
nam dobro letino obeta.

TRNULJČICA

adalje je pripovedoval star-
rec o dobrih kraljevičih, ki
so se hoteli preriti skozi
trnjevo ograjo v skrivnost-
ni grad, pa jih je trnje s
svojimi bodečimi rokami pri-
jelo in jih ni več izpusti-
lo; umrli so strašne smrti.

Tedaj je mladenič ne-
ustrašeno rekel: "Nič se ne
bojim. Za vsako ceno hočem priti v grad in
videti lepo Trnuljčico. Starec ga je hotel
pregovoriti, naj ne žrtvuje mladega življe-
nja, toda mladenič ga ni več poslušal. Iz-
podbodel je belca in zdirjal narevnost pro-
ti gradu.

Tisti dan je bilo baš sto let, od kar se
je pogreznila Trnuljčica in z njo ves grad
v čudežno spanje. Ko se je kraljevi mlade-
nič približal trnjevi ograji, so rastle na
njej velike rdeče rože. Trnje se je razmak-
nilo in mladenič je nepoškodovan prišel sko-
zi ograjo. Za njim se je ograja sama od sebe
zopet zaprla. Ko je stopil na grajsko dvori-
šče, je videl konje in hlapce in vse služab-
nike spati. Na strehi so nemo sedeli golobi
z glavo med perutmi in spali. Stopi v sobo.
Vse tiho. Vse spi: muhe na zidu, kuharji,
strežnice, dvorjani in celo kralj in kralji-
ca sta spala na svojih zlatih prestolih. Pov-
sod vse tiho. Povsod vse, kakor izumrlo. Iz
dvorane v dvorano hodi mladi kraljevič in
povsod išče mlado princezino. Končno ga za-
nese korak še v grajski stolp v majhno sobi-
co, kjer je spala Trnuljčica stoletno spanje.
Ves iznenaden stoji kraljevič pred lepo spe-

čo kraljičino. Ni mogel odtrgati od nje svojega pogleda. Skloni se k njej in jo pokliče: "Trnuljčica!"

V trenutku odpre deklica oči in veselo pogleda svojega rešitelja. V istem hipu sta se prebudila tudi kralj in kraljica in z njima ves dvor. V gradu je zopet zavladalo nekdanje živahno življenje. Povsod je nastalo splošno veselje.

Kraljevi sin in Trnuljčica sta obhajala svečano gostijo in sta srečno, veselo in zadovoljno živela, dokler nista umrla.

Ksaver Meško.

"Stric, kdaj se ptički ženijo?"

"Na god sv.Valentina."

Bog si ga vedi, kolikokrat v teku zime sva izpraševala strica kovača, kdaj se ptice ženijo. Tega dne sva se veselila prav posebno, skoraj tako kakor pametive in velike noči.

Na god sv.Valentina, ko praznujejo ptički gostijo, smo šli vsako leto, ako ni bil prevelik sneg, gor ob potoku iskat darov, ki so nam jih pustili ptički. Navadno je šel z nami stric.

Kaj vse so nam pripravile in pustile dobre ptičice v grmovju! Tu lepo belo pšenično štrucco, ki se je kar tajala v ustih, v drugem grmu zavitek orehov, v tretjem škatličo sladkorja, fige, rožiče, jabolka. Res, prijetno gostijo imajo ptički!

"Kako dobri so! Niso pozabili na nas! Toliko so nam pustili.- A kdo jim speče te kolače, stric?"

"Vse dobijo iz nebes."

"Ah! A da so mislili ptički tudi na nas!"

"Zato jih pa tudi mi ne smemo pozabiti, ampak jim moramo dajati v hudi zimi jesti."

"In gnezd jim ne smemo razdirati, kaj ne, stric? "je pritegnil še ta in oni.

"Bog ne daj! Greh bi bil! In ko imajo gostijo, nam ne bi nikoli več ničesar pustili."

"Ne bomo, stric, ne bomo!" sva moško in slovesno zatrjevala s Petrčkom.

Joža Lovrenčič.

Potica

Jaz sem bolan,
zaspan ves dan;
še roka je lena
in jed mi nobena
več ne diši - - -

So mamica rekli,
da bodo mi spekli
potico sladko.

So atek molčali,
potem pa dejali:
"In ko bo pečena,
ti jaz jo pokažem
in ti jo namažem
z leskovin oljem
in brezovo mastjo!"

Hihi - - -
kdo še tako potico dobi?

Moder nauk

(Arabska šaljivka.)

Skopuh je nakupil polno košaro porcelanaste posode. Ko je stopil iz trgovine, je zagledal na cesti neznanega mladeniča. Poklical ga je k sebi in mu rekel:

"Bodi tako dober in nesi mi to košaro na dom. Za plačilo ti povem tri modre nauke."

Mladenič je ustrezljivo pokimal. Oprtal si je košaro in gibkih korakov stopal pred skopuhom.

Ko sta imela polovico pota za seboj, je mladenič rekel:

"Povejte mi zdaj svoj prvi nauk."

"Moj prvi nauk se glasi: "Če ti kdo reče, da je boljše biti lačen kot sit, ne verjemi mu!" je odgovoril skopuh.

Mladenič je malce stopal dalje. Čez nekaj časa se je oglasil:

"Povejte mi svoj drugi nauk."

"Moj drugi nauk se glasi: "Če ti kdo poreče, da je boljše biti lačen kot sit, ne verjemi mu!" je odgovoril skopuh.

Mladenič tudi tokrat ni rekel ne bev ne mev. Ko sta prišla v bližino skopuhove hiše, je prosil:

"Povejte mi svoj tretji nauk."

"Moj tretji nauk se glasi: "Če ti kdo poreče, da je zastonj

nosil košaro kakor zdaj ti, ne verjemi mu!" se je zarežal skopuh.

"Lepo se vam zahvaljujem za lepe nauke," je prijazno rekel mladenič. "Dovolite, da vam tudi jaz povem moder nauk."

"Kar daj," je pokimal skopuh in se mu zal v brke.

"Če vam kdo poreče, da je v tej košari ena sama posoda še cela, ne verjemite mu!" je rekel mladenič in treščil košaro ob tla, da so se porcelanaste posode razbile na drobne kosce...

Janez Rožencvet.

ZIMA ODHAJA

Sredi zime je predpust.

Na pustni torek nore maskare in tudi otroci se našemijo ter se hodijo po hišah kazat. Veseli so, če jih pri sosedu ne prepoznajo.

Na pepelnično sredo je konec predpustnega veselja. Začne se štiridesetdanski post, v katerem je treba opraviti veliko = nočno spoved. A tudi na delo je treba spet misliti, zakaj kmalu bo sv. Matija. O njem pravijo: "Sveti Matija led razbija; če ga ni, ga pa naredi." In to je res! Kadar je prej mehko vreme, o svetem Matiji vselej na novo pomrzne. Hud mraz pa tedaj odjenja; to nam je še bolj po godu.

Naj je namreč zima lepa kakor hoče, slednjič se je le naveličamo. Ledenice so polne, mraza in snega smo se naužili, drsanja, sankanja in smučanja nam je pa tudi dovolj. Spet si zaželimo živega zelenja in cvetja. Zato se nam zdi kakor da je že pomlad dihnila, kadar po svetem Matiji kak dan za = veje toplejši veter.

Narodna pripovedka.

Pust ali Kurent

V starih časih je živel na svetu tudi Kurent. Dasi je uganil marsikako burko ter je celo smrti in hudobcu nagajal, vendar prebiva tudi on v nebeškem kraljestvu.

Služil je pri nekem bogatem kmetu celih sedem let; prislužil si je sedem denarjev in eno suknjico. Ko je dokončal to službo, se je napotil po svetu. Koder koli je hodil, je vpil:

"Sedem let sem služil, sem sedem belih denarjev zaslužil in eno suknjico."

Srečavali so ga berači in Kurent jim je kmalu ves denar razdal. Končno mu ostane samo še suknjica.

Ali glej, poprosi ga za mili dar še en

berač, ki je bil sam gospod Bog. Ker pa ni imel Kurent nobenega denarja več, mu da suknjico.

Nazadnje pa je moral Kurent umreti.

Sveti Peter ga ni pustil v nebesa, pa toliko mu je vendar popustil, da mu je nekoliko vrata odprl, češ naj vendar malo v nebeško kraljestvo

pokuka. Pust pa je uporabil to priliko in je vrgel skozi odprtino klobuk v nebeški dvor, potem je pa rekel, da gre ponj. Ko pa je bil že v dvoru, se je usedel na klobuk, rekši: "Bog je dal tako pravico, da sme vsak na svojem sedeti." - In ostal je v nebesih.

V šoli lepega vedenja

9. učna ura.

Dobro vzgojen in olikan otrok se po svoji obleki, hoji, držanju in kretanju tudi zunaj na cesti razlikuje od nevzgojenega in neolikanege. Zavedati se morate, da vas zunaj opazujejo oči vseh mimoidočih in da po vas sodijo celo vašo hišo. Zato morate

še posebno zunaj upoštevati predpise lepega vedenja, da ne bo v vašem obnašanju ničesar takega, kar bi bilo komu vspotiko.

Evo vam nekaj nasvetov, kako se obnašajte na cesti:

1. Pozdravljaj odlične ljudi!
2. Umikaj se s poti starejšim!
3. Ne kriči!
4. Ne tekaj po blatni cesti mimo ljudi, da jih ne oškropiš!
5. Ne dvigaj namenoma prahu!
6. Ne obešaj se na vozove!
7. Ne meči kep in kamenja!
8. Ne tekaj po tratih in njivah!
9. Ne postajaj na križiščih!
10. Ne norčuj se iz siromakov in starejših ljudi.
11. Če se v koga zadeneš, se lepo oprusti!
12. Pusti orožje in smodnik pri miru!
13. Ne igray se nikdar z ognjem!

Zanimivosti

Baden-Powell.

SKAVTSKI VOZLI

Ambulantni vozeli.

Z njim zvežes dve vrvi.

Ker je ploščat in ne tišči, ga uporabljajo pri ambulanci, za pritrjevanje obvez itd. Od preprostih vozlov je najboljši, ker ne drči in ga je lahko razvezati.

Tkalski ali škotski vozeli.

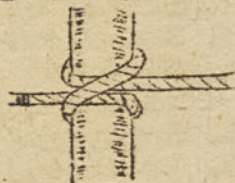

Tudi z njim zvežemo dva konca vrvi. Naredi zanko A B z eno vrvjo in jo ovij s koncem vrvi C, ki ga upogni pod osta-

li del iste vrvi.

Vozel za težka bremena.

Na vsak konec lahko obe-
siš težek tovor, vendar zanka ne bo drčala.

Važno opozorilo

Odalej bo "Begunska mladina" izhajala vsakega 1. in 15. v mesecu in sicer na 16 straneh. Bo torej še enkrat večja in zanimivejša.